

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการใช้พลังงานในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วพร้อมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างเป็นปัจจัยหลัก ซึ่งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้พยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุด 26 มกราคม 2550 อัตราการเพิ่มขึ้นของความต้องการจากประมาณ 23,000 เมกะวัตต์ ในปี 2550 เป็นประมาณ 30,000 เมกะวัตต์ ในปี 2554 และจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นประมาณ 50,000 เมกะวัตต์ในปี 2564 (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2550) จากการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้ตามพยากรณ์ดังกล่าว ทำให้ภาครัฐต้องเร่งออกนโยบายประหยัดพลังงานไฟฟ้า ทั้งโดยผ่านหน่วยงานในกำกับของรัฐ และแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชนในหลายรูปแบบ สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในด้านนโยบายดังกล่าว คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยซึ่งมีความพยายามหามาตรการในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โครงการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตออกมาเพื่อณรงค์ประชาชนเพื่อช่วยกันประหยัดพลังงานไฟฟ้าหลายโครงการยกตัวอย่างเช่น

โครงการประชาร่วมใจ ใช้หลอดประหยัดไฟฟ้า เป็นโครงการที่มุ่งณรงค์ใช้

ประชาชนทุกครัวเรือนหันมาใช้หลอดไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูงแทนหลอดไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการประหยัดอย่างเป็นรูปธรรม โครงการ ประชากร่วมใจ ใช้หลอดประหยัดไฟฟ้าได้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2536 โดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้รับความร่วมมือจากบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟฟ้าภายในประเทศ (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2544)

โครงการล้านดวงใจ ร่วมใจกักดี ร่วมประหยัดไฟ หรือ โครงการประชาร่วมใจ ใช้หลอดตะเกียบประหยัดไฟฟ้าเริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2539 ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการประชาร่วมใจใช้หลอดประหยัดไฟฟ้าที่มีวัตตูประสงค์เพื่อณรงค์ให้ประชาชนเปลี่ยนมาใช้ หลอดไฟฟ้าแบบคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) ประหยัดไฟฟ้าแทนหลอดไส้ โดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการ ฯ นี้ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในปี 2539

โดยหลังจากการรณรงค์โครงการฯ ได้ระดับหนึ่งทำให้ราคาหลอดตะเกียบประหยัดไฟฟ้าลดลงจึงได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายเพิ่มขึ้น และได้ปรากฏว่ามีการนำหลอดตะเกียบนำเข้าประสิทธิภาพต่ำเข้ามาจำหน่ายในราคาที่ถูกมาก ทำให้เกิดการสับสนว่าหลอดตะเกียบดังกล่าวเป็นหลอดในโครงการฯของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ในปี 2541 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงได้ร่วมกับบริษัทผู้ผลิตและนำเข้าหลอดตะเกียบประหยัดไฟฟ้า ที่เข้าร่วมโครงการฯ ทำการทดสอบเพื่อติดฉลากเบอร์ 5 เพื่อบ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพ ที่ต่างจากหลอดตะเกียบนำเข้าทั่วไปทั้งในด้านความประหยัด ความปลอดภัยและอายุการใช้งาน (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2544)

โครงการยกเลิกการใช้หลอดไส้มาใช้หลอดตะเกียบเบอร์ 5 เป็นโครงการที่ได้มีการประชุมหารือระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กับผู้ผลิตหลอดไฟฟ้าในประเทศ เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2550

จากตัวอย่างโครงการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทหลอดไฟ ซึ่งถือเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เป็นพื้นฐานมากที่สุดและหาซื้อได้สะดวกที่สุด จนทำให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิต หันมาจับเป็นโครงการที่สำคัญ

หากพิจารณาตลาดหลอดไฟสำหรับประเทศไทย หลอดไฟที่ใช้หลักคือ หลอดฟลูออเรสเซนต์ ซึ่งมีโรงงานผลิตอยู่ 5 บริษัท ในประเทศไทย ผู้ใช้หลอดไฟชนิดดังกล่าวมักใช้สินค้าไทยเป็นหลัก ทำให้หลอดฟลูออเรสเซนต์ ราคาถูก จากประเทศจีนเข้ามาแข่งขันได้ยาก ตรงกันข้ามกับหลอดตะเกียบ ซึ่งเกือบไม่มีผู้ผลิตภายในประเทศเลย เพราะเริ่มจากการนำเข้าสินค้ามาขายของตราสินค้าชื่อดังและมีการแข่งขันในด้านต้นทุนสูง จนกระทั่งไม่มีผู้ผลิตภายในประเทศ เพราะปัญหาเรื่องต้นทุน เป็นผลให้มีสินค้าหลอดตะเกียบเข้ามาแข่งขันกันเป็นจำนวนมาก จนเกิดประเด็นที่น่าศึกษาดังนี้

- หลอดตะเกียบตราสินค้าที่มีชื่อเสียง และตราสินค้าทั่วไปที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักมีคุณภาพเป็นอย่างไร เพราะมีการแข่งขันด้านราคาอยู่ในระดับเดียวกัน
- ความเชื่อมั่นในสินค้าประเภทหลอดตะเกียบ เมื่อเทียบกับการใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ อยู่ระดับไหน
- การยอมรับในสินค้าประเภทหลอดตะเกียบอยู่ในระดับไหน สามารถที่จะเปลี่ยนทดแทนหลอดไส้ได้ตามการรณรงค์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตหรือไม่
- ทิศนคติที่มีต่อสินค้าจากประเทศจีนเป็นอย่างไร เพราะหลอดตะเกียบเกือบทั้งหมดมาจากประเทศจีน

อนึ่งถ้าพิจารณาจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด หากจะหาข้อมูลจากผู้บริโภค ส่วนกลาง คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ค่อนข้างมีการศึกษาและใกล้แหล่งข้อมูล อยู่แล้ว อาจจะทำให้ได้รับข้อมูลเพียงด้านเดียว เพราะฉะนั้นการศึกษารับรู้ข้อมูลรวมถึงทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์ในเขตภูมิภาคจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ

จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวในอันดับต้นๆของประเทศและมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีในปี 2548 เท่ากับ 85,059 บาท ซึ่งเป็นอันดับ 5 ในภาคใต้ นอกจากนั้นยังเป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ในภายใต้แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน (จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต) ซึ่งเป็นแผนที่จัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยทางจังหวัดได้จัดทำแผนในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคอีกทั้งยังมีโครงการก่อสร้าง พื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (จังหวัดกระบี่, 2550) และจากข้อมูลแสดงสถานการณ์มีไฟฟ้าใช้พื้นที่จังหวัดกระบี่ พบว่าร้อยละ 89.6 จังหวัดกระบี่มีไฟฟ้าใช้ในระดับหลังคาเรือน ส่วนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ส่วนใหญ่พื้นที่เป็นเกาะ ระดับการใช้ไฟฟ้าดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลที่พอจะศึกษาทัศนคติและการรับรู้ต่ออุปกรณ์ไฟฟ้าหรือเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ การเลือกจังหวัดรอบนอกอย่างกระบี่จึงเป็นประเด็นศึกษาที่อาจได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในอีกแง่มุมหนึ่ง ซึ่งจังหวัดกระบี่มีข้อมูลอื่นๆ ดังนี้

- ประชากรมีทั้งหมด 397,502 คน
- ขนาดและที่ตั้ง มีพื้นที่ทั้งหมด 4,708.512 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 2,942,820 ไร่

- เขตการปกครอง จังหวัดกระบี่ มีเขตการปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 51 ตำบล 388 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 9 เทศบาลตำบล และ 51 องค์การบริหารส่วนตำบล (จังหวัดกระบี่, 2550)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจจะศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อสินค้าประเภทหลอดตะเกียบ ในจังหวัด กระบี่ ซึ่งจะนำไปใช้เป็นแนวทาง กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้จำหน่ายหลอดตะเกียบในจังหวัดกระบี่ และเป็นข้อมูลตัวอย่างประยุกต์ใช้สำหรับตลาดหลอดตะเกียบโดยรวมของประเทศไทย สำหรับผู้สนใจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อหลอดไฟฟ้าแบบคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ ในจังหวัดกระบี่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบ ทักษะของผู้บริโภคที่มีต่อหลอดไฟฟ้าแบบคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ ในจังหวัดกระบี่
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสำหรับสินค้าประเภทหลอดตะเกียบให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า เพื่อรักษาลูกค้าเก่าและเพิ่มลูกค้าใหม่

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น และแนวโน้มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินค้าประเภทหลอดไฟฟ้าแบบคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) ในจังหวัดกระบี่

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ที่เคยซื้อหรือเคยใช้หลอดตะเกียบในจังหวัดกระบี่

หลอดไฟฟ้าแบบคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ หมายถึง หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดหนึ่งซึ่งมีรูปร่างต่างจากหลอดฟลูออเรสเซนต์เดิม (หลอดนีออน) มีทั้งแบบที่เป็นรูปตัวยู รูปเกลียวทรงก้นหอยหรือรูปทรงอื่นๆ ทั้งนี้โดยทั่วไปเรียกหลอดชนิดนี้ว่า หลอดตะเกียบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ในบางครั้งเรียกชื่อหลอดตะเกียบแทนชื่อหลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ด้วย ซึ่งหลอดดังกล่าวมี 2 ชนิดคือ

1. หลอดคอมแพคบัลลาสต์ภายใน

1.1 หลอดคอมแพคบัลลาสต์ภายในชนิดแกนเหล็ก เป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ขนาดเล็กมีลักษณะเป็นแท่งแก้วรูปตัวยู มีเปลือกนอกเป็นโคมทรงกระบอก มีชุดบัลลาสต์และสตาร์ทเตอร์รวมกันอยู่ในชิ้นส่วนเดียวกับตัวหลอดถ้าเกิดชำรุดต้องเปลี่ยนใหม่ทั้งชุดหลอดชนิดนี้จะกระพริบก่อนจึงติดและจะค่อยสว่างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนถึงสว่างสูงสุดของหลอด ซึ่งใช้เวลาประมาณ 1 นาที มีหลายขนาด เช่น 5 วัตต์ 7 วัตต์ 9 วัตต์ 11 วัตต์ 15 วัตต์ 18 วัตต์ 20 วัตต์ 23 วัตต์ และ 25 วัตต์ หากใช้หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ชนิดที่มีบัลลาสต์ภายในขนาด 13 วัตต์ 1หลอดแทนหลอดไส้ ขนาด 60วัตต์ จำนวน 1 หลอดจะประหยัดไฟฟ้าได้ประมาณปีละ 142 บาท

1.2.หลอดคอมแพคบัลลาสต์ภายในชนิดอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะเหมือนกับหลอดคอมแพคบัลลาสต์ภายในชนิดแกนเหล็ก จะต่างกันที่ไม่มีเปลือกหุ้มตัวหลอดเรืองแสง และพัฒนารูปแบบของหลอดให้ประหยัดและมีขนาดกะทัดรัดมากขึ้นกว่าเดิม ตัวหลอดเป็นแท่งแก้วโค้งเป็นรูปตัวยูหลายชุดและใช้เทคนิคพิเศษเชื่อมต่อกัน หลอดชนิดนี้จะจุดติดทันทีโดยไม่กระพริบและกิน

พลังงานไฟฟ้าต่ำกว่าหลอดคอมแพคต์บัลลาสต์ภายในชนิดแกนเหล็ก มีหลายขนาด เช่น 5 วัตต์ 7 วัตต์ 9 วัตต์ 11 วัตต์ 15 วัตต์ 18 วัตต์ 20 วัตต์ 23 วัตต์ และ 25 วัตต์

2. หลอดคอมแพคต์บัลลาสต์ภายนอก

หลอดชนิดนี้มีหลักการเหมือนกับหลอดคอมแพคต์บัลลาสต์ภายใน แต่ต่างกันที่สามารถเปลี่ยนเฉพาะตัวหลอดได้เมื่อหลอดขาด มีทั้งที่เป็นบัลลาสต์แกนเหล็กและบัลลาสต์อิเล็กทรอนิกส์ ตัวหลอดมีลักษณะงอโค้งเป็นรูปตัวยู ภายในขั้วของหลอดจะมีสตาร์ทเตอร์และมีบัลลาสต์อยู่ภายนอก การติดตั้งใช้งานต้องมีขาเสียบเพื่อใช้กับบัลลาสต์ที่แยกออกมีหลายขนาด เช่น 5 วัตต์ 7 วัตต์ 9 วัตต์ และ 11 วัตต์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved